

„Minden művészet egyedüli oka és végső célja, hogy a mindenható örök Istent dicsőítse”

Beszélgetés Ozsvári Csaba ötvösművésszel

„Számomra a művészetnek egyértelműen vallásos rendeltetése van. Célját abban foglalhatom össze: nagy érzelmi hatást keltve művelje a lelket, tegyen képessé a szenvedélyes életre, a jóra, a szépre, az igazra, és készítsen fel a halálra, az Istennel való végső találkozásra” – vallja a 42 esztendőes ötvösművész.

Fiatal kora ellenére már sok kiváló munka alkotója: ő készítette a magyar katolikus püspöki kar több tagjának a püspöki gyűrűket és mellkereszteket, 1991-ben domborművekkel díszített misekönyvborítót ajándékozott II. János Pál pápának. 1997-ben *Vir dolorum* domborművet készített a Vatikánba. Karl Josef Rauber volt magyarországi apostoli nuncius megbízásából számos ötvösműve díszíti a magyarországi és a brüsszeli nunciatura kápolnáját.

Ozsvári Csaba ötvösművést nem érdekli sem stílus, sem korszerűség, sem modernség. Mert – véleménye szerint – minden művészet egyedüli oka és végső célja csak az lehet, hogy a mindenható örök Istent dicsőítse, és ezt az eltorzított arcú emberiséget újra felemelje Istenhez.

– A szó legszorosabban vett értelmében egyszerű, hétköznapi munkát végzek, amelyből fakadóan egyszerű, hétköznapi életet élek. Mentesen minden olyan dologtól, amely az úgynevezett művész-életet jellemzi. Külső szemlélő számára tán unalmas lehet ez az élet.

Egy külvárosi munkásterületben születtem és nőttem fel. Nagyobb ünnepeken elmentünk a szentmisekre, hittanórára is jártam a hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején. Majd ez a kamaszkor elején megszakadt, és csak a kamaszkor végén, fiatal felnőttként kerültem újra kapcsolatba az egyházzal, ezen keresztül a hittel, a hiten keresztül pedig a Jóistennel.

– Kik hatottak önre, akik talán „egyengették” is az életútját?

– Hamar erre a pályára kerültem. Az általános iskola elvégzése után a Török Pál utcai képzőművészeti gimnáziumban tanultam, majd a Magyar Iparművészeti Fő-

iskola ötvös tanszékén szereztem diplomát.

– Emlékszik-e, milyen művel kezdte a szakrális művészeti alkotások sorát?

– Még a főiskolán, negyedéves koromban szabadon választhatunk, ki milyen témát szeretne kidolgozni, s ekkor én – első szakrális munkámként – egy feszületet készítettem.

– Hogy esett a választása épp egy keresztre?

– Nem tudom. Talán a Jóisten munkálkodott bennem. Diplomamunkám pedig a csempekopácsi római katolikus templom domborműves kapujának megtervezése és elkészítése volt.

– Ezt a témát ön választotta?

– Igen. S azt hiszem, itt eldőlt minden. Egyértelművé vált számomra, hogy nekem ez a hivatásom, más nem érdekelt. Azóta ajánlhatnak nekem bármilyen különleges feladatot, például a Nemzeti Színház kilincseinek elkészítését, de a szívemet ez nem dobogtatja meg.

– 1991-ben domborművekkel díszített misekönyvborítót készített

II. János Pál pápa részére, a Szent-
atya magyarországi látogatása alkalmából. Hogy esett épp önre ez a megbízatás?

– Talán a Jóistennek köszönhető. Nem tudom, hogyan történt. Egyszer csak kaptam egy telefonhívást, hogy jön a pápa Magyarországra, és kellene neki készíteni valamit ebből az alkalomból. A Szent István Társulat épp akkor jelentette meg az új római misekönyv magyar nyelvű változatát. Ehhez a kötethez kellett készítenem a díszkötést.

– Jelentett-e külön ihletet, hogy kinek készült a remekmű?

– Minden munkához ugyanolyan lelkesedéssel kezdek hozzá. Mindegy számomra, hogy a körmeneti kereszt például a Vatikánba vagy egy falusi templomba készül.

– Most, hogy szoba került a Szent-
atya otthona, a Vatikán, említjük meg, hogy a Vir dolorum domborműve a Vatikánba készült, de említhetnénk a püspöki mellkeresztjét is. Ez is a Gondviselés műve?

– Feltehetően igen. A véletlenek összjátékában nem hiszek.

Az interjú Ozsvári Csabának (1963–2009) még életében, a JEL folyóiratban jelent meg 2002 júniusában. Itt a beszélgetés rövidített változatát közöljük.

Hívőként azt gondolom, a Jóisten megbízik bennem, hogy ezeket a munkákat sikerül elvégeznem.

– *Művészi munkájának magas szintű elismerése, hogy Karl Josef Rauber volt magyarországi nuncius atya megbízásából ön készítette el az oltárfeszületet, a tabernákulumot és egy kelyhet a nunciusi hivatal kápolnájába.*

– Ez a legnagyobb ajándéka Istennek, mert olyan embert ismerhettem meg Karl Josef Rauber nuncius úr személyében, aki nemcsak megrendelő, hanem lelki vezetőt is jelentett számomra és a családom számára. Sok mindent készítettem az ő megbízásából. Egy püspöki kereszttel kezdődött, majd következett egy gyűrű, később pedig a nagyobb munkák: a körmeneti kereszt, a gyertyatartó, a tabernákulum-ajtó és a pásztorbot. Ötvös mércével mérve, ezek nagyon nagy munkák.

– *Karl Josef Rauber nuncius úr feltehetően már ismerhette az ön munkásságát.*

– Azt hiszem, úgy került kapcsolatba velem, hogy Vácon járt Keszthelyi Ferenc püspök úrnál, ahol több ötvösmunkámmal találkozhatott. Először neki készítettem liturgikus alkotásokat, ahol megtetszettek Karl Josef Rauber úrnak a munkáim. Elkérte a telefonszámomat, s majd amikor Magyarországra került, felhívott engem.

– *Gondolom, meglepődött. Megkérdezhetem, öt gyermek édesapjaként, megél ma egy ötvös-művész a megrendelésekből?*

– Ha nem lett volna a nuncius úr, nagyon szorosra kellett volna húznunk a nadrágszíjat. Nemcsak az enyémet, hanem a gyermekekét is. Az öt gyermek közül a nagyobbik lányomat felvették az Iparművészeti Egyetemre, ő is ötvös

szeretne lenni. A nagyobbik fiam túl van az érettségén, és készül a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karára. Kisebbik fiam megkezdte tanulmányait a budapesti Piarista Gimnáziumban. A középső leányom a Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskolában tanul, legkisebb lányom jövőre kezdi tanulmányait ugyanitt. Feleségem grafikus, vágódik az alkotás után, de a gyermekek nevelése mellett nem jut ideje a művészetre.

– *Időnként nem nyugtalankodik a megélhetésük miatt?*

– Isten gondviselő erejében hiszek.

– *Jelenleg min dolgozik?*

– Rauber nuncius úr már nincs Magyarországon – Brüsszelbe került a nunciaturára –, de a kapcsolatunk megmaradt. Most is rendel tőlem ötvös-tárgyakat. A brüsszei nunciatura kápolnájába készítettem az oltárkeresztet, egy tabernákulumot, szenteltvíztartót és húsvéti gyertyatartót, valamint egy kelyhet.

A közel három méter magas díszes kereszt, amelyet a napokban fejeztem be, hamarosan az esztergomi Bazilikába kerül. Rajta magyar szentek és boldogok ereklyéi láthatók majd.

Épp ma kezdtem el egy másik munkát: a máriapócsi könnyező Szűzanya ikonra készítek egy glóriaszerű koronát, melyet Keresztes Szilárd püspök úr visz ki Rómába, hogy XVI. Benedek pápa megáldhassa, mielőtt elhelyezik a kegytemplomban.

– *Önéletrésében írja: Istent hol megrendítően közel érzi, hol nem találja, de mindig keresi.*

– Ezzel, azt hiszem, így van mindenki. Biztonságot ad az egyház közössége. Ha az ember benne él a liturgiában, és együtt ünnepel

az egyházzal – különösen nagyobb ünnepeken érezhető mindez –, olyan biztonságot ad akkor is, ott tart az Isten közelében, ha a személyes hitem meginog. Nem hiszek azoknak, akik az egyház keretein kívül ápolnak stabil kapcsolatot az Istennel.

– *Istenkeresésében nem marad-e nagyon egyedül?*

– Nem. Két barátom van: Kisléghi Nagy Ádám festőművész, akivel közös kiállításon vettünk részt Tihanyban *Ars Sacra* címen, 1998-ban. A másik barátom Kamp Salamon karnagy, aki Magyarország egyik legjobb Bach-előadója.

– *Szolgálat vagy küldetés az élete?*

– Amikor dolgozom, magasztos gondolatok nincsenek bennem. Maga a tevékenység persze, mondjuk egy Krisztus-arc megformálása, magasztos. De azt személyesen élem át. A tárgy, amikor bekerül a liturgiába, szolgálatot vállal. Vagyis maga az alkotás magasztos, de amikor tőlem „elszakad”, és bekerül a liturgiába, tőlem mint alkotótól függetlenül válik magasztossá azáltal, hogy a szakrális tér és liturgikus cselekmény alkotórészévé válik.

– *Mennyi időt dolgozik egy-egy művön?*

– Egy körmeneti kereszten vagy pásztorboton akár két-három hónapig is dolgozom.

– *Mennyi idő alatt készítette el például a Szentatya misekönyvborítóját?*

– Ha jól emlékszem, három hónapig dolgoztam rajta.

– *Részesült-e már állami vagy egyházi kitüntetésben?*

– Nem. Pontosabban egy kitüntetést kaptam Keszthelyi Ferenc váci püspök úrtól 1998-ban.

Frigyesy Ágnes